Turkish Studies *Educational Sciences*

Volume 14 Issue 6, 2019, p. 3089-3109

DOI: 10.29228/TurkishStudies.37358

ISSN: 2667-5609

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ *Received/Geliş:* 19.09.2019

✓ *Accepted/Kabul:* 20.12.2019

📅 *Report Dates/Rapor Tarihleri:* Referee 1 (23.10.2019)- Referee 2 (13.11.2019)

This article was checked by iThenticate.

TÜRKİYE'DE ULUSLARARASI ÖĞRENCİ OLMA DENEYİMİ: BİR METAFOR ANALİZİ*

*Cahit ERDEM** - Mustafa POLAT****

ÖZ

Uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimlerine yönelik algılarının belirlenmesi; öğrencilerin akademik, sosyal ve kültürel yaşantılarını etkileyen faktörlerin ortaya konulması ve uluslararası öğrencilerin farklı demografik değişkenler bağlamında araştırmanın odaklandığı alana ilişkin algıları arasındaki farklılıkların yansıtılması açısından kritik öneme sahiptir. Alanyazın incelemesinde uluslararası öğrencilerin Türkiye’de yaşadıkları eğitim deneyimlerinin metaforlar yoluyla belirleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmada; Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaya yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlemesi amaçlanmaktadır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemi kapsamında fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Veriler 2018-2019 akademik yılında Türkiye’de bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 93 uluslararası öğrenciden toplanmıştır. Verilerin toplanmasında bu araştırma kapsamında araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış bir form kullanılmıştır. Veri toplama aracı yoluyla elde edilen veriler içerik analiziyle analiz edilmiştir. Metaforların dağılımı incelendiğinde, öğrencilerin büyük bir bölümünün Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimine yönelik olumlu algılar geliştirdiği görülmüştür. Bununla birlikte sınırlı sayıda da olsa bazı öğrencilerin uyum sorunları, ekonomik sorunlar ya da dil sorunları yaşadıkları da belirlenmiştir. Diğer taraftan, metaforların dağılımlarının kadın ve erkekler arasında önemli bir farklılık oluşturmadığı ve Türkiye’ye yeni gelmiş uluslararası öğrencilerin ilk altı aydaki algılarının

* Bu çalışmanın ilk hali 19-22 Haziran 2019 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirilen VIth International Eurasian Educational Research Congress’te (EJER 2019) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, E-posta: cerdem@aku.edu.tr

*** Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi E-posta: mustafapolat@karabuk.edu.tr

çoğunlukla olumlu olduğu ve hatta bu süre 12 aya yaklaştıkça olumlu algı oranının daha da arttığı ancak 12 aydan sonra olumlu algıların yerini olumsuz algılara bıraktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Uluslararasılaşma, yükseköğretim, öğrenci hareketliliği, küreselleşme, yabancı öğrenci, misafir öğrenci

THE EXPERIENCE OF BEING AN INTERNATIONAL STUDENT IN TURKEY: A STUDY ON METAPHORS

ABSTRACT

Identifying international students' perceptions towards being an international student in Turkey is of critical significance with respect to putting forth the factors affecting their academic, social and cultural lives, and reflecting the differences among international students' perceptions towards the scope of the research in the context of various demographic variables. The literature lacks research studies on eliciting international students' perceptions towards their education experiences in Turkey through metaphors. This study aims to identify international students' perceptions towards being an international student in Turkey with the help of metaphors. The study employs phenomenology design within the qualitative methods. The data were collected from 93 international students studying at a state university in Turkey in the 2018-2019 academic year. A semi-structured form, developed by the researchers, was used in data collection. The data obtained through this instrument was analyzed through content analysis method. Analysis of the distribution of the metaphors reveals that the majority of the participants developed positive perceptions towards being an international student in Turkey. Nevertheless, there are some students who are experiencing problems with regard to adaptation, economy or communication problems, though they are few in number. On the other hand, there are not significant differences among males and females in the distribution of the metaphors and the newcomers to Turkey had mostly positive perceptions in the first six months, and the percentage of the positive perceptions increases as the time spent in Turkey extends to 12 months; however, after 12 months, negative perceptions begin to increase.

STRUCTURED ABSTRACT

□ Introduction and Purpose

In recent years, there is a competition among higher education institutions in Turkey for hosting international students with respect to the internationalization of higher education and the number of international students has risen drastically. The factors playing role in this rapid process include Turkey's governmental policies of inviting students from particularly Turkish republics, middle east countries and other Muslim countries, wars and civil wars in the neighbouring regions of Turkey, Turkey's economic situation and the fact that Turkey has been

a role model country for the countries in the aforementioned regions. Though the rapid increase in the number of international students is a positive phase for internationalization of higher education, it has also brought along a number of problems for stakeholders as the system was not ready for such a fast influx (Erişti, Polat & Erdem, 2018). The first stakeholders to be affected from this process are the international students themselves. Therefore, putting forth these students’ mindsets and perceptions regarding their experience of being an international student in Turkey is significant since the data could be helpful in helping them and metaphors are a good way to reach these data. This study aims to identify international students’ perceptions towards being an international student in Turkey with the help of metaphors. The metaphors are also analyzed whether they are positive, negative or neutral, whether they change according to variables such as gender, home country, department and the duration of stay in Turkey, and how can the rationales of the metaphors be categorized.

□ Theoretical Framework

Internationalization of higher education has gained significance both in Turkey and across the world. Internationalization of higher education, which can be defined as a process of transformation of a higher education institution from institutional and national dimension to cross-cultural and global level with respect to its aims, functions and services offered (Knight, 2008), involves exchange of information, students and faculty at tertiary level and enables international interaction (Pike, 2012). The change in the demographic structure of university students affects other students, teaching staff, curricula and even cities from various aspects. Absolutely, international students themselves are the most affected group of this process. A great amount of research has been carried out regarding these students’ and other stakeholders’ positive or negative experiences in Turkey (Başaran Alagöz & Geçgil, 2017; Kılıçlar, Sarı & Seçilmiş, 2012; Kiroğlu, Kesten & Elma, 2010; Koçyiğit & Erdem, 2015; Şahin & Demirtaş, 2014). However, the literature review suggests that there are not any studies aiming to identify international students’ perceptions towards being an international student in Turkey with the help of metaphors though there is a study putting forth these students’ perceptions towards multi-cultural education through metaphors (Abaslı & Akman, 2018). However, metaphors are mindsets shaping individuals’ ideas and thoughts towards the world and enable concretely expressing thoughts that are not clear and solid (Lakoff & Johnson, 1982). Therefore, identifying international students’ perceptions towards being an international student in Turkey is of critical significance with respect to putting forth the factors affecting their academic, social and cultural lives, and reflecting the differences among international students’ perceptions towards the scope of the research in the context of various demographic variables.

□ Method

The study employs phenomenology design within the qualitative methods. The data were collected from 93 international students studying at a state university in Turkey in the 2018-2019 academic year. The university is located in a small city in Turkey (most of the studies are carried out in big cities) and the ratio of international students to the

total population is relatively high. The participants were selected through maximum variety sampling and they (71 males and 22 females) are from various countries such as Afghanistan, Azerbaijan, Bangladesh, Djibouti, Chad, Turkmenistan, Iraq, Lebanon, Egypt, Serbia, Syria and Yemen. Their duration of stay ranges between 2 to 84 months. A semi-structured form, developed by the researchers, was used in data collection. The first part of the instrument included questions as to the variables such as gender or duration of stay and in the second part, the participants completed the sentence: "Being an international student in Turkey is like because...". The instrument was prepared in Turkish, English and Arabic to enable them to fill in through the language that they feel comfortable with. The data obtained through this instrument were analyzed through content analysis method. The rationale of the metaphors were analyzed and they were grouped as positive, negative or neutral. Their distribution according to variables of gender, home country, department, duration of stay in Turkey were also examined. Furthermore, the metaphors were also grouped under general categories based on their rationales. In the analysis process, an expert's opinions were also resorted.

□ Findings and Discussion

Based on the distribution of metaphors with respect to positive, negative and neutral categories, it is observed that a majority of the international students have developed positive perceptions towards being an international student in Turkey. The fact that the most frequent metaphors are "being in your own country" or "being in your own home" suggests that they prioritize cultural similarity and they are pleased with this case. The majority of students are from Muslim countries or Turkish republics can account for this finding. The finding in another study that religious and cultural similarity were important factors in international students' preference for coming to Turkey supports this finding (Yardımcıoğlu, Beşel & Savaşan, 2017). In the current study, as well as cultural similarity, the students also stated that both Turkish students and the public out of the campus also treated them well, which can also account for the high ratio of positive metaphors. Similarly, Çetin, Bahar & Griffiths (2017) state that international students have limited negative perceptions towards their experience in Turkey, yet they feel comfortable with culture, surroundings, food, language and people and they describe Turkish people as friendly and hospitable. Studies carried out in different cities also put forth that the international students are satisfied with the education service and their experiences (Derman, 2010; Özkan & Acar Güvendir, 2015; Şahin & Demirtaş, 2014).

Though few in number, there are also negative metaphors which reveal that they have adaptation, economy, and language-related problems. In a national report published by SETA in 2012, it is stated that international students are generally pleased with Turkey; however, they have some problems with respect to cultural, language, accommodation, health and economy-related issues (Özoğlu, Gür & Coşkun, 2012; Şimşek & Bakır, 2016), which overlaps with the findings in the current study. Similarly, it is argued in Yılmaz's (2018) study that international students had insufficient economic sources, limited scholarship opportunities, and there was a lack of part-time jobs. In addition, Snoubar (2017) and Başaran Alagöz and Geçkil (2017) report

that their biggest problem is communication problem due to their lack of proficiency in the language. That Turkish students are sometimes making fun of international students due to their broken language causes anxiety in international students and they are socially disrupted because of these issues (Derman, 2010; Yardımcıoğlu, Beşel & Savaşan, 2017).

There is only one participant from the countries of Sudan, Serbia, Iraq, East Turkestan, Djibouti and Bangladesh and there are only two participants from the countries of Lebanon and Afghanistan, and all of them had positive metaphors. The highest ratio of positive metaphors among the countries that have relatively higher numbers of students are Somali, Syria and Turkmenistan while students with highest negative metaphors are from Egypt, Yemen and Azerbaijan. In the university of issue, Somali, Syria and Turkmenistan are among the top five countries with the most students. That they have more friends from their home countries may have helped them overcome adaptation problems and affected their perceptions positively. The finding that international students spend most of their time with friends from their home countries, obtained in a different sample, (Yardımcıoğlu, Beşel & Savaşan, 2017) lends its support to this finding.

With respect to Syrian students, the fact that their duration of stay in Turkey is relatively longer than other students, most of them are living in Turkey with their families and they have learned Turkish, may account for their positive perceptions. Hohberger (2018) reports that their opinions towards Turkey and higher education in Turkey are positive due to Turkish government’s open-door policy for them which enables them to continue to higher education in Turkey, opportunities of scholarship, free education in state universities.

The distribution of negative and positive metaphors does not differ to a great extent with respect to gender. This finding is also similar to participants’ departments. However, differences are evident for the duration of stay in Turkey. It is found out in the current study that the international students’ perceptions are mostly positive in the first six months, and the ratio of positive metaphors even increase as the duration extends to twelve months. This suggests that international students develop more positive perceptions as they spend more time in Turkey in the first year; however, after the first year, the ratio of positive metaphors begin to decrease. Students who have stayed in Turkey for three or more years have less positive perceptions. Sungur and colleagues (2016) report that the duration of stay has a significant effect on international students’ adaptation process to the university. Regarding the current study, this finding may have to do with variables such as the increase in their academic responsibilities, getting bored of the city, missing home country, the anxiety of finding a job as the graduation comes up.

Conclusion and Recommendations

The analysis puts forth that most of the international students have developed positive perceptions towards being an international student in Turkey and the main reasons for this are cultural similarity and helpfulness of local people; however, some students have developed negative perceptions due to their experiences related to adaptation problems, economic problems, and language problems. Participants from

countries that have a high number of international students in the related university have developed more positive perceptions because their friendship with students from their countries seems to help them overcome adaptation problems. On the other hand, the students' perceptions do not differ greatly by their gender or department. The students' perceptions are highly positive in the first twelve months but after the first year the positive perceptions begin to reduce. It is thought that the data obtained in the current study may be a significant source for practitioners and policymakers within the scope of the rapid internationalization of higher education, which is a reality for Turkey. In order to reinforce international students' positive perceptions and eliminate negative ones, getting their opinions through metaphors in the language they feel comfortable may contribute to the literature. Based on the research data, in order to reinforce international students' positive perceptions and eliminate negative ones, the universities may work with local and national institutions such as neighborhood unit, municipality, and governorship with respect to services and opportunities offered to international students. The study posits that the negative perceptions have to do with economic, adaptation and language-related problems. An effective Turkish education and orientation program are needed for these students when they first come to the country. Solutions must be put into practice for students with economic problems such as scholarship programs or part time job opportunities. It is found out that negative perceptions begin to increase after the first year. It is understood that the orientation programs are not adequate and follow-up monitoring practices are needed. These students may be invited to related offices in certain intervals and they should be provided support for academic, social and psychological issues. Similarly, university-based studies may yield country-specific findings and cooperation with student clubs of those countries with the most negative perceptions can be created.

Keywords: Internationalization, higher education, student mobility, globalization, foreign student, guest student

Giriş

Son yıllarda toplumların yaşamış olduğu ekonomik, sosyal, teknolojik ve eğitsel dönüşümler ve küreselleşme süreci, hayatın birçok alanını etkilediği gibi hiç kuşkusuz eğitim alanını da etkilemektedir. Bu durumun bir yansıması olarak 21. yüzyılda yükseköğretim kurumları; çok değişkenli bir yapı kazanmakta, karmaşık ve yoğun bir değişim ve dönüşüm baskısı altında küresel-bilgi çağına uyum sağlama konusunda çaba göstermektedirler (Odabaşı, 2006). Eğitim bağlamında ülkeler arasında sınırların ortadan kalkması, eğitim ekonomisi alanındaki değişim ve dönüşüm ve uluslararası bağlamda yükseköğretimde paradigma değişimi olarak da özetlenebilecek olan gelişmeler farklı ülkelerdeki yükseköğretim kurumları arasındaki uyum süreçlerinin hız kazanmasının ve kurumlar arasında farklı boyutlarda ve farklı platformlarda ortaklıkların kurulmasının önünü açmıştır. Tüm bu gelişmelerin ışığında yükseköğretimde uluslararasılaşma kavramı ortaya çıkmış ve her geçen gün kendisine atfedilen önem hızlı bir biçimde artmıştır. Öyle ki, yükseköğretimde uluslararasılaşma kavramı, süreli uluslararası dergilerde akademik çalışmaların yayımlandığı, yükseköğretim kurumları bünyesinde araştırma merkezlerinin açıldığı ve farklı disiplinlerden araştırmacıların görev aldığı akademik bir alana dönüşmüştür (Arkalı Olcay ve Nasır, 2016). Bir yükseköğretim kurumunun amaçları, işlevleri ve sunmuş olduğu hizmetler bağlamında kurumsal ve ulusal boyuttan uluslararası, kültürlerarası veya küresel bir düzeyde dönüşümünün

yaşandığı süreç (Knight, 2008) olarak da tanımlanan yükseköğretimde uluslararasılaşma; yükseköğretim düzeyinde bilgi, öğrenci ve öğretim elemanlarının değişimini içerir ve uluslararası etkileşimin gerçekleşmesine olanak sağlar (Pike, 2012). Ayrıca yükseköğretimde uluslararasılaşma; yükseköğretimin amaçlarına, işlevlerine ve sunmuş olduğu hizmetlere kültürlerarası bir boyut katar (Knight, 2008). Yükseköğretimde uluslararasılaşmanın diğer ülkelere kampüsler açma, yabancı dil programları, araştırma programları, stratejik iş birlikleri oluşturma (Altbach ve Knight, 2007; Knight ve De Wit, 1995; Teichler, 2010) gibi farklı formları olmakla birlikte en görünür formu hiç şüphesiz öğrenci hareketliliğidir (Castro, Woodin, Lundgren ve Byram, 2016; Erdoğan, 2013). Bununla beraber, her geçen gün yükseköğretimde uluslararasılaşmanın yeni formları ortaya çıkmaktadır.

Son yıllarda Türkiye’deki yükseköğretim kurumları arasında uluslararasılaşma bağlamında farklı ülkelerden öğrencilere ev sahipliği yapma konusunda önemli bir rekabet yaşanmakta ve uluslararası öğrenci sayıları gün geçtikçe artış göstermektedir. Küreselleşme, uluslararası iş birlikleri, yasal gereklilikler ve ekonomik gerekçelerle yurt dışından uluslararası öğrencileri çekmek yükseköğretim kurumları için bir öncelik haline gelmiştir (Erişti, Polat ve Erdem, 2018). Yükseköğretimde uluslararasılaşmanın gelişim süreci incelendiğinde son yıllarda tüm dünyada hızlı bir artış yaşandığı görülmektedir. Bu bağlamda Türkiye için de yükseköğretimde uluslararasılaşmanın gerek bugün gerekse de gelecek için kaçınılmaz bir gerçeklik olduğu görülmektedir (Çetinsaya, 2014). Her ne kadar istatistikler incelendiğinde dünyada en çok uluslararası öğrenci çeken ülkeler Avrupa ve Kuzey Amerika ülkeleri olsa da son yıllarda Türkiye’de uluslararası öğrencilerin sayısı çok hızlı bir biçimde artmıştır. Özellikle Türki Cumhuriyetler, Orta Doğu ülkeleri ve diğer Müslüman ülkelerdeki öğrencilerin Türkiye’de öğrenim görmesini amaçlayan devlet politikaları, son dönemlerde Türkiye’nin yakın coğrafyasında yaşanan savaş ve iç çatışmalar, Türkiye’nin ekonomik koşulları ve Türkiye’nin sözü edilen coğrafyalarda bulunan ülkeler için model bir devlet olarak ön plana çıkmış olmasının bu süreçte etkili olduğu ifade edilebilir.

Yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşması sürecini yalnızca olumlu yönleriyle ele almak eksik bir bakış açısını temsil etmektedir. Türkiye’de öğrenim görmek için gelen uluslararası öğrencilerin sayısındaki hızlı artış her ne kadar yükseköğretimde uluslararasılaşma bağlamında olumlu bir aşama olarak görülse de çok da hazır olunmayan bu hızlı sürecin çeşitli paydaşlar açısından önemli sorunları da beraberinde getirdiği dikkat çekmektedir (Erişti, Polat ve Erdem, 2018). Üniversite öğrencilerinin demografik yapısındaki bu değişim diğer öğrencileri, öğretim elemanlarını, eğitim programlarını ve hatta şehirleri çok boyutlu olarak etkilediği ifade edilebilir. Diğer yandan, bu süreçte etkilenen konumunda olan bir diğer grup ise uluslararası öğrencilerdir. Bu öğrencilerin ve diğer paydaşların yaşadıkları olumlu veya olumsuz deneyimlere ilişkin çok çeşitli araştırmalar yapılmıştır (Başaran Alagöz ve Geçgil, 2017; Kılıçlar, Sarı ve Seçilmiş, 2012; Kiroğlu, Kesten ve Elma, 2010; Koçyiğit ve Erdem, 2015; Şahin ve Demirtaş, 2014). Ancak yapılan alanyazın incelemesinde uluslararası öğrencilerin çok kültürlü eğitime ilişkin algılarını metaforlar yoluyla ortaya koyan bir çalışma (Abaslı ve Akman, 2018) olmasına karşın metaforlar yoluyla bu öğrencilerin Türkiye’de yaşadıkları eğitim deneyimlerini ortaya çıkarmaya çalışan bir araştırma bulunmamaktadır. Oysa metaforlar bireylerin dünyaya ilişkin düşüncelerini şekillendiren yapılar olmalarının yanı sıra, net ve belirgin olmayan düşünceleri somut bir şekilde ifade etmeye imkân sağlarlar (Lakoff ve Johnson, 1982). Bu bağlamda metaforların uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaya yönelik algılarının belirlenmesi öğrencilerin akademik, sosyal ve kültürel yaşantılarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve uluslararası öğrencilerin farklı demografik değişkenler bağlamında araştırmanın odaklandığı alana ilişkin algıları arasındaki farklılıkların ortaya konulması açısından kritik öneme sahiptir. Bu anlamda Türkiye’deki uluslararası öğrencilerin bu deneyime ilişkin zihin yapılarını ve algılarını ortaya koymak için metaforlar yoluyla veri toplamak son derece işlevsel olacağı değerlendirilmiştir. Bu çalışmada Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaya yönelik algılarının metaforlar

yoluyla belirlemesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

- 1- Uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaya yönelik önerdikleri metaforların yüklenen anlamlar bağlamında olumlu, olumsuz ve nötr kategorilerine göre dağılımı nasıldır?
- 2- Uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaya yönelik önerdikleri metaforların cinsiyet, geldikleri ülke, öğrenim gördükleri bölüm ve Türkiye’de bulunma süresi değişkenlerine göre dağılımı nasıldır?
- 3- Uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaya yönelik önerdikleri metaforların gerekçeleri hangi kategoriler altında toplanmaktadır?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemi kapsamında fenomenoloji desenininden yararlanılmıştır. Metafor çalışmalarında sıklıkla tercih edilen fenomenoloji deseni yoluyla bireylerin dünyayı nasıl algıladıkları ve buna bağlı olarak deneyimlerini nasıl anlamlandırdıkları araştırılır (Newby, 2014). Mevcut araştırmada da uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimlerini nasıl algıladıkları konu edildiği için araştırma bu desende tasarlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın verileri 2018-2019 akademik yılında Türkiye’de uluslararası öğrenci sayısının toplam öğrenci sayısına oranı çok yüksek olan ve büyükşehirlerde yer almayan bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 93 uluslararası öğrenciden toplanmıştır. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. 71 erkek ve 22 kadından oluşan katılımcılar Afganistan, Azerbaycan, Bangladeş, Cibuti, Çad, Türkmenistan, Irak, Lübnan, Mısır, Sırbistan, Suriye ve Yemen gibi çok farklı ülkelerden gelmiş ve farklı bölümlerde öğrenim görmektedirler. Ayrıca bu öğrenciler 2 aydan 84 aya kadar farklı sürelerde Türkiye’de bulunmuşlardır. Araştırma verilerinin toplanması sürecinden önce katılımcılarına çalışma hakkında bilgi verilmiş ve sadece çalışmaya katılmaya gönüllülük gösteren uluslararası öğrencilerden veri toplanmıştır. Bulgular bölümünde araştırma katılımcıları K1, K2, K3 olarak kodlanarak ifade edilmiştir.

Veri Toplama Aracı ve Uygulama

Verilerin toplanmasında bu araştırma kapsamında araştırmacılar tarafından geliştirilmiş bir yarı yapılandırılmış form kullanılmıştır. Katılımcılar formun ilk bölümünde demografik değişkenlere ilişkin soruları yanıtladıktan sonra formun ikinci bölümünde yer alan “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak gibidir çünkü” ifadesini tamamlamışlardır. Veri toplama formu Türkçe, İngilizce ve Arapça olarak hazırlanmış ve 2 farklı dil uzmanının görüşü alınarak son biçimi verilmiştir. Böylece katılımcı öğrencilerin kendilerini en rahat hissettikleri dilde doldurmalarına imkân tanınmıştır. Ayrıca formun ikinci bölümünde yer alan cümleyi nasıl tamamlayabilecekleri örneklerle kendilerine açıklanmıştır. İngilizce ve Arapça doldurulan formlar daha sonra Türkçeye çevrilmiş ve iki farklı dil uzmanı tarafından kontrol edilmiştir.

Veri Analizi

Araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan veri toplama aracı yoluyla elde edilen veriler içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmayı amaçlayan içerik analizinde birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları düzenleyerek yorumlamak söz konusudur (Yıldırım ve

Şimşek, 2012). Bu çalışmada da metaforlar kavramları temsil etmekte ve bu kavramlar kullanılarak anlamlı temalara ulaşmak amaçlanmaktadır. Metaforları açıklayan gerekçe cümleleri analiz edilerek metaforlar yüklenen anlamlar bağlamında olumlu, olumsuz ve nötr şeklinde gruplanmıştır. Bu metaforların araştırma kapsamında belirlenen değişkenler olan cinsiyet, memleket, öğrenim görülen bölüm ve Türkiye’de bulunma süresi değişkenlerine göre dağılımı incelenmiştir. Ayrıca metaforlar gerekçeleri ile beraber değerlendirilerek genel temalar altında gruplandırılmıştır. İçerik analizi, tutarlığı sağlamak için, iki araştırmacı tarafından sürekli olarak karşılaştırılarak gerçekleştirilmiştir. Ek olarak, temaların ve metaforların bu temalar altındaki dağılımının uygunluğu için inandırıcılık bağlamında farklı bir uzmanın görüşüne de başvurulmuştur. Çalışmanın aktarılabilirliğinin sağlanması için en uygun verileri sağlayabilecek çalışma grubuna ulaşmak için amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmanın teyit edilebilirliğinin sağlanması için ise katılımcı teyidine başvurulmuştur.

Bulgular

Metaforların Olumlu, Olumsuz ve Nötr Kategorilerine göre Dağılımı

Katılımcıların üretmiş olduğu 93 metafordan bir kısmı önemli ölçüde benzer ifadeler içeren metaforlardır. Elde edilen veriler incelendiğinde toplamda 50 farklı metafor üretildiği görülmüştür. Toplam 93 metaforun 63’ü olumlu (%67.7), 25’i olumsuz (%26.9) ve 5’i nötr (%5.4) anlamda kullanılmıştır. En sık kullanılan metaforlar kendi ülkende olmak (f=18), kendi evinde olmak (f=12), zorlu yol (f=5) ve hayallere kavuşmaktır (f=3). Olumlu, olumsuz ve nötr kategorilerinde kullanılan metaforlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Olumlu, Olumsuz ve Nötr Kategorilerindeki Metaforlar

Olumlu		Olumsuz		Nötr	
Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Kendi ülkende olmak	17	Zorlu yol	5	Kendi ülkende olmak,	1
Kendi evinde olmak	12	Sessizlik	2	Dünyanın bir ucunda olmak	
Hayallere kavuşmak	3	Yalnızlık	2	Evimin diğer odası	
İyi bir tecrübe	2			Kardeşinin evinde olmak	
Yeni bir yaşam	2			Zorluk ve kolaylık	
Türkiye vatandaşı olmak	2				
Mutluluk	2				
Aynı hayata devam etmek	2				
Zenginlik	2				
Anne kucağında olmak,	1	Dilsizlik, sessiz bir ev,	1		
arkadaşlarla eğlence,		sakinlik, suskunluk, garip			
arkadaşlık, cennette olmak,		bir his, kalıptan kalıba			
ekmek üstünde bal, eşitlik,		girmek, yalnız başına			
güçlü kişilik, güvende		savaşmak, kimsesiz kişi,			
olmak, güzel hedef,		yeni doğan bebek, zor			
güzellikler içinde yaşamak,		işler, zorluğa alışmak,			
kabul olmuş dua,		zorluk, kaybolmak,			
kardeşlerinle okumak, kâşif		sorunlu öğrenci,			
olmak, kıskanılmak, maç		yabancılık, uzak yol			
kazanmak, özgür yaşam,					
şans, yabancı arkadaş,					
gururlu bir asker					
Toplam	63		25		5

Uluslararası öğrencilerin geliştirmiş oldukları metaforlar Tablo 1’de görülmektedir. “Kendi ülkende olmak” ve “kendi evinde olmak” gibi birbirine benzeyen ancak anlam farklılıkları olan metaforlar birleştirilmemiştir. Ancak “kendi ülkende olmak” ya da “kendi ülkende yaşamak” gibi anlam farklılıkları olmayan ifadeler birleştirilmiştir. Yalnızca “kendi ülkende olmak” metaforu farklı kategoriler altında değerlendirilmiştir. 17 öğrenci bu metaforu olumlu anlamda kullanırken 1 öğrenci olumlu ya da olumsuz bir anlam yüklememiştir. Bu öğrenci şu ifadeyi kullanmıştır: “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak kendi ülkende olmak gibidir çünkü insanlarda ve kültürde herhangi bir farklılık yok (K2)”. Ancak diğer öğrenciler bu durumu olumlu gerekçelerle açıklamıştır. Örneğin bir başka öğrenci seçtiği metaforun nedenini şöyle açıklamıştır: “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak kendi ülkende olmak gibidir çünkü Türk insanları çok iyi ve onların davranışlarından memnunum (K16)”. Ya da bir diğer öğrenci: “...çünkü kendimi burada yalnız hissetmiyorum, burası benim ikinci ülkem (K8)” şeklinde gerekçesini açıklamıştır.

Öğrencilerin büyük bir bölümünün (%66,7) Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimine yönelik olumlu algılar geliştirdiği görülmektedir. Kullanılan metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde öğrencilerin olumlu tutum geliştirmesinde Türkiye’deki yaşamın ve kültürel öğelerin kendi ülkelerindeki yapılarla çok benzer olduğu ifade edilmiştir. Diğer yandan, Türkiye’de yaşayan vatandaşların olumlu davranışları, yeni arkadaşlıklar kurma ve yeni deneyimler edinme de ifade edilen diğer etkenlerdir.

Oldukça sınırlı sayıdaki olumsuz metaforlar incelendiğinde ise Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyiminin çeşitli zorluklarının olduğu, bazı öğrencilerin kendilerini yalnız ve yabancı hissettiklerive dil sorunu yaşadıkları görülmektedir. Zorlu yol, zorluk, sorunlu öğrenci metaforları zorluklara, yalnızlık, kaybolmak, yabancılık, yalnız başına savaşmak metaforları yalnız ve yabancı hissetmeye ve dilsizlik, suskunluk, sessiz bir ev metaforları ise dil sorununa işaret etmektedir. Bu durumlara ilişkin örnek metaforlar aşağıdaki sunulmuştur:

“Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak zorlu yol gibidir çünkü eğitim pahalı; hem okuyup hem çalışmak çok zor (K65).”

“Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak yalnızlık gibidir çünkü burada arkadaşım yok ve insanlarla anlaşmak zor (K23).”

“Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak çünkü Türklerle anlaşmanın tek yolu Türkçeyi bilmekten geçiyor (K12).”

Nötr metaforlar ise hem olumlu hem de olumsuz anlamı birlikte içeren ya da herhangi bir anlam yükü olmayan cümlelerden oluşmaktadır. Örneğin bir diğer öğrenci “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak kardeşinin evinde olmak gibidir çünkü bir yandan kendinizi rahat hissedersiniz ama eviniz kadar rahat değildir (K82).” diyerek bu deneyimin olumlu ve olumsuz yönleri olduğuna dikkat çekmiştir.

Olumlu, Olumsuz ve Nötr Metaforların Ükelere göre Dağılımı

Olumlu, olumsuz ve nötr metaforların ülkelere göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Olumlu, Olumsuz ve Nötr Metaforların Ülkelere Göre Dağılımı

Ülke		Nötr	Olumlu	Olumsuz	Toplam
Suriye	<i>f</i>	1	24	7	32
	%	3.1	75	21.9	100
Türkmenistan	<i>f</i>		12	5	17
	%		70.6	29.4	100
Azerbaycan	<i>f</i>	2	7	5	14
	%	14.3	50	35.7	100
Çad	<i>f</i>	2	5	3	10
	%	20	50	30	100
Yemen	<i>f</i>	1	1	2	4
	%	25	25	50	100
Somali	<i>f</i>		3		3
	%		100		100
Mısır	<i>f</i>		1	2	3
	%		33.3	66.7	100
Lübnan	<i>f</i>		2		2
	%		100		100
Afganistan	<i>f</i>		2		2
	%		100		100
Sudan	<i>f</i>		1		1
	%		100		100
Sırbistan	<i>f</i>		1		1
	%		100		100
Irak	<i>f</i>		1		1
	%		100		100
Çin (Doğu Türkistan)	<i>f</i>			1	1
	%			100	100
Cibuti	<i>f</i>		1		1
	%		100		100
Bangladeş	<i>f</i>		1		1
	%		100		100

Katılımcıların ülkelere dağılımı eşit olmadığı için kendi içerisinde değerlendirme yapmanın daha uygun olacağı düşünülmüştür. Tablo 2 incelendiğinde, Sudan, Sırbistan, Irak, Doğu Türkistan, Cibuti ve Bangladeş ülkelerinden sadece birer Lübnan ve Afganistan’dan ise ikişer öğrenci olduğu ve bu öğrencilerin tamamının olumlu metaforlar kullanıldığı görülmektedir. Öğrenci sayısı çok olan ülkeler karşılaştırıldığında ise olumlu metafor belirten öğrencilerin oranının en yüksek olduğu ülkeler Somali, Suriye ve Türkmenistan iken olumsuz metafor belirten öğrencilerin oranının en yüksek olduğu ülkeler ise Mısır, Yemen ve Azerbaycan’dır.

Olumlu, Olumsuz ve Nötr Metaforların Cinsiyete göre Dağılımı

Olumlu, olumsuz ve nötr metaforların cinsiyete göre dağılımı Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Olumlu, Olumsuz ve Nötr Metaforların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet		Nötr	Olumlu	Olumsuz	Toplam
Kadın	f	0	15	7	22
	%	0	68.2	31.8	
Erkek	f	6	47	18	71
	%	8.5	66.2	25.4	

Tablo 3'te görüldüğü üzere, 62 olumlu metaforun 15'i kadınlar 47'si erkekler tarafından kullanılmıştır. 25 olumsuz metaforun ise 7'si kadınlar 18'i erkekler tarafından ifade edilmiştir. Nötr metaforların ise tamamı erkek katılımcılar tarafından kullanılmıştır. Kadınların %68.2'sinin, erkeklerin ise %66.2'sinin olumlu metaforlara yer verdiği düşünüldüğünde cinsiyete göre olumlu metafor kullanma oranlarında önemli bir farklılık olmadığı ifade edilebilir. Cinsiyete göre farklılığın temel olarak nötr metafor kullanımındaki farklılıklardan kaynaklandığı görülmektedir.

Olumlu, Olumsuz ve Nötr Metaforların Bölümlere göre Dağılımı

Olumlu, olumsuz ve nötr metaforların bölümlere göre dağılımı Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Olumlu, Olumsuz ve Nötr Metaforların Bölümlere Göre Dağılımı

Cinsiyet		Nötr	Olumlu	Olumsuz	Toplam
Mühendislik bölümleri	f	6	50	19	75
	%	8	66.7	25.3	
İngiliz dili ve Ed.	f	0	12	6	18
	%	0	66.7	33.3	

Tablo 4'te görüldüğü üzere, 62 olumlu metaforun 50'si mühendislik bölümleri öğrencileri, 12'si İngiliz dili ve edebiyatı bölümü öğrencileri tarafından kullanılmıştır. 25 olumsuz metaforun ise 19'u mühendislik bölümleri öğrencileri 6'sı İngiliz dili ve edebiyatı bölümü öğrencileri tarafından ifade edilmiştir. Nötr metaforların ise tamamı mühendislik bölümü öğrencileri tarafından kullanılmıştır. Mühendislik bölümü öğrencilerinin %66.7'si, İngiliz dili ve edebiyatı öğrencilerinin %66.2'sinin olumlu metaforlara yer vermiştir. Bölüme göre olumlu metafor kullanma oranlarının aynı olduğu görülmektedir. Bölüme göre farklılığın temel olarak nötr metafor kullanmada olduğu görülmektedir.

Olumlu, Olumsuz ve Nötr Metaforların Türkiye'de Bulunma Sürelerine göre Dağılımı

Olumlu, olumsuz ve nötr metaforların Türkiye'de bulunma sürelerine göre dağılımı Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Olumlu, Olumsuz ve Nötr Metaforların Türkiye'de Bulunma Sürelerine Göre Dağılımı

Süre		Nötr	Olumlu	Olumsuz	Toplam
0-6 ay	f	3	32	13	48
	%	6.2	66.7	27.1	
7-12 ay	f	1	9	2	12
	%	8.3	75	16.7	
13-24 ay	f	1	11	4	16
	%	6.2	68.8	25	
25-36	f	0	1	0	1
	%		100		
36+	f	1	9	6	16
	%	6.2	56.2	37.5	
Toplam	f	6	62	25	93
	%	6.5	66.7	26.9	

Türkiye’ye yeni geldiği kabul edilebilecek olan 0-6 ay grubunun kullanmış olduğu olumlu metaforların oranı %66.7’dir. %27.1’i ise olumsuz metafor kullanmıştır. Türkiye’de bulunma süresi 12 aya yaklaştıkça ise olumlu metafor kullanım oranı yükselirken olumsuz metafor kullanım oranı düşmüştür. Bu öğrencilerin Türkiye’de bulundukları ilk yıl içerisinde daha fazla zaman geçirdikçe daha çok olumlu algılar geliştirdiğini göstermektedir. Ancak Türkiye’de bulunma süresi bir yıldan sonra arttıkça olumlu algıların oranında da düşmeler yaşanmaktadır. 13-24 ay grubunun olumlu metafor kullanma oranı %75’ten %68.8’e, 36+ ay grubunun ise %56’ya düştüğü görülmektedir (25-36 ay grubunda sadece 1 öğrenci bulunduğu için analiz dışında değerlendirilmiştir).

Metaforların Gerekçelerine Dayalı Olarak Oluşturulan Temalar

Uluslararası öğrencilerin kullanmış oldukları metafor cümlelerindeki çünkü ifadesinden sonra yer alan ve metaforun neden kullanıldığını açıklayan bölümler incelenmiş ve öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimine ilişkin sahip oldukları algılar temalara ayrılmaya çalışılmıştır. Bu temalar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6: Gerekçelere Dayalı Oluşturulan Temalar

Tema	Alt tema	Örnek metaforlar	f
Memnuniyet	Misafirperverlik ve yardımseverlik	Kendi evinde olmak, cennette olmak,	18
	Kültürel benzerlik	Kendi ülkende olmak, evimin diğer odası	12
	Türkiye’ye karşı duyulan sevgi	Anne kucağında çocuk, kabul olmuş dua	10
	Rahat ve güvenli ortamda bulunma	Hayallere kavuşmak, özgür yaşam	10
	Türkiye’nin imkanları	Eşitlik, zenginlik	9
	Yeni arkadaşlar edinme	Kâşif olmak, yabancı arkadaş	6
Uyum sorunları	Yabancılik ve uyum sağlayamama	Kimseziş kişi, yeni doğan bebek	12
	Dil sorunu	Dilsizlik, sessizlik	4
	Ekonomik zorluk	Zorlu yol, zor işler	4
	Kültürel farklılık	Yalnız başına savaşmak, zorlu yol	3
	Akademik zorluk	Sorunlu öğrenci	1
	Memlekete özlem	Kaybolmak, uzak yol	2
Diğer	Hem rahat hem rahat olmamak	Kardeşinin evinde olmak	1
	Ülkesini temsil etme	Gururlu bir asker	1

Öğrencilerin yer vermiş oldukları gerekçeler incelendiğinde temelde iki temanın olduğu görülmektedir. Bunlar memnuniyet ve uyum sorunlarıdır. Öğrenciler temel olarak Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaktan memnuniyet duyduklarını ifade etmişlerdir. 65 metafor bu tema altında toplanmıştır. Öğrencilerin memnuniyet ifade eden metaforları alt temalara da ayrılmıştır. Memnuniyet teması altında en çok misafirperverlik ve yardımseverlik alt temasının kullanıldığı görülmektedir. 18 öğrenci Türkiye’deki insanların misafirperver ve anlayışlı olduklarını ve kendilerine çeşitli konularda yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir. Örneğin bir öğrenci “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak arkadaşlık gibidir çünkü onlar çok arkadaş canlısı ve her konuda sana

yardımcı olmak istiyorlar (K44).” ifadesini kullanırken bir diğer öğrenci “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak cennette olmak gibidir çünkü birçok Türk arkadaşım var beni hiç yalnız bırakmıyorlar, Allah onlardan razı olsun (K70).” diyerek fikrini açıklamıştır.

Memnuniyet teması altındaki ikinci en sık kullanılan alt tema ise kültürel benzerliktir. Kendi ülkende olmak, evimin diğer odası gibi metaforlar kullanarak öğrenciler geldikleri ülkeler ile Türkiye’nin kültürünün çok benzeştiğini, bu nedenle uyum sorunu yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Örneğin bir öğrenci bu bağlamda fikrini şöyle ifade etmiştir: “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak kendi ülkende olmak gibidir çünkü geldiğimden beri ne insanlarda ne kültürde bir fark görmedim (K51)”. Kültürel benzerliği takip eden temalar ise ‘Türkiye’ye karşı duyulan sevgi’ ve ‘rahat ve güvenli ortamda bulunma’ olarak sıralanmaktadır. Kimi öğrenciler ayrıntı vermeden ülkeyi çok sevdiklerini ifade etmişlerdir. Örneğin bir öğrenci “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak duanın kabul olması gibidir çünkü hayal ettiğimden bile daha mutluyum Türkiye’de (K1).” diyerek fikrini açıklamıştır. 10 öğrenci, Türkiye’deki ortamın rahat ve güvenli olduğunu ifade ederken, 9 öğrenci Türkiye’nin çeşitli niteliklerinden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Türkiye’nin imkanları alt teması altında birleştirilen bu metaforlar eşitlik, gelişmişlik, kaliteli eğitim, ücretsiz eğitim, başarı şansı ile ilişkilidir. Bir öğrenci “Türkiye’de öğrenci olmak şans gibidir çünkü burada eğitim ücretsizdir (K83)” derken bir diğer öğrenci “Türkiye’de öğrenci olmak yeni bir yaşam gibidir çünkü Türkiye’de her şeye yeniden başlayıp başarılı bir öğrenci olabilirsin (K38).” diyerek Türkiye’de yeterli imkanlar olduğuna vurgu yapmıştır. Diğer taraftan 6 öğrenci ise Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyiminin onlara çok sayıda yeni arkadaşlık kazandırdığını ve bu durumdan memnun olduklarını vurgulamıştır.

Uyum sorunları teması altında ise uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimlerinde yaşadıkları sorunlara ilişkin metaforlar yer almaktadır. Bu sorunlar “yabancılık ve uyum sağlayamama”, “dil sorunu”, “ekonomik sorunlar”, “kültürel farklılık”, “akademik zorluk” ve “memlekete özlem” alt temaları altında gruplanmıştır. “Yabancılık ve uyum sağlayamama” alt temasında yer alan 12 metafordan bazıları kimsesiz kişi ve yeni doğan bebektir. Bu metaforlarda öğrenciler kendilerini yalnız hissettiklerini, yabancılık duygusunu atlatamadıklarını ve insan ilişkilerinde sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak garip bir his gibidir çünkü kendimi yabancı hissediyorum (K11)”, “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak kimsesiz kişi gibidir çünkü kimse seni kabul etmediği gibi bunu hissedebilirsin (K91)” ya da “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak yabancılık gibidir çünkü insanların davranışlarından hiç memnun değilim (K42)” ifadeleri bu durumu örneklemektedir.

“Yabancılık ve uyum sağlayamama” alt temasını sıklık olarak “dil sorunu” ve “ekonomik zorluk” alt temaları takip etmektedir. Öğrenciler dil bilmedikleri ve Türklerinde sadece Türkçe bildiği gibi gerekçelerle sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Örneğin bir öğrenci “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak dilsizlik gibidir çünkü Türklerle anlaşmanın tek yolu Türkçeyi bilmekten geçiyor (K3)” şeklinde algısını ifade etmiştir. Öğrenciler yaşadıkları ekonomik zorlukları zorluk, zorlu yol, zor işler metaforlarını kullanarak aktarmışlardır. Örnek olarak bir öğrenci şu ifadeye yer vermiştir: “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak zorlu yol gibidir çünkü bizlere burs ya da kredi verilmiyor ve maddi sıkıntılarımız oluyor (K50)”. Öğrenciler ayrıca yalnız başına savaşmak, zorlu yol gibi metaforlarla kültürel farklılıkları da ifade etmişlerdir. Son olarak sadece 1 öğrenci akademik zorluk yaşadığını ifade etmiştir. Ülkeler arasındaki eğitim sistemleri farklılıkları göz önüne alındığında sadece bir öğrencinin akademik zorluğa atıf yapmış olması önemli bir bulgudur. Hatta “Türkiye’nin imkanları” alt temasında yer verilen bir metafor da öğrencinin uluslararası öğrencileri Türk öğrencilere göre daha başarılı gördüğü de anlaşılmaktadır: “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak kıskanılmak gibidir çünkü yabancı öğrenciler Türk öğrencilerden çok daha başarılı ve çalışkan (K74)”.

Son olarak “hem rahat hem rahat değil” ve “ülkesini temsil etme” alt temaları diğer iki temaya girmedeği için diğer teması altında toplanmıştır. Bir öğrenci Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyiminin olumlu ve olumsuz yönleri olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak kardeşinin evinde olmak gibidir çünkü bir yandan kendinizi rahat hissedersiniz ama eviniz kadar rahat değildir (K61)”. Bir diğer öğrenci ise “Türkiye’de uluslararası öğrenci olmak gururlu bir asker olmak gibidir çünkü ülkemi temsil ediyorum (K48)” diyerek bu deneyimi ülkesinin bir temsilcisi olmak olarak algıladığını ifade etmiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma

Metaforların olumlu, olumsuz ve nötr kategorilerine göre dağılımı incelendiğinde, öğrencilerin büyük bir bölümünün Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimine yönelik olumlu algılar geliştirdiği görülmüştür. Özellikle kendi ülkende olmak ve kendi evinde olmak metaforlarının en sık kullanılan metaforlar olması öğrencilerin kültürel benzerliği ön plana çıkardıklarını ve bu durumdan memnun olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin büyük bölümünün Müslüman ülkelerden ya da Türki cumhuriyetlerden geliyor olması bu durumu açıklayan önemli değişkenler olarak değerlendirilebilir. Alanyazında yer alan bir çalışmada uluslararası öğrencilerin Türkiye’yi tercih etmelerindeki en etkili sebepler listesinde eğitim kalitesine ek olarak dini yakınlık ve kültürel yakınlığın üst sırada olması bu çalışmadaki bulguları desteklemektedir (Yardımcıoğlu, Beşel ve Savaşan, 2017). Bu çalışmada kültürel benzerliğe ek olarak kampüsteki diğer öğrencilerin yanısıra kampüs dışında şehirde yaşayan halkın da kendilerine karşı olumlu davranışları ve öğrencilerin yeni arkadaşlıklar kurma şansının olması olumlu metaforların sayısının çok olmasında etki etmiş olabilir. Benzer şekilde, Çetin, Bahar ve Griffiths (2017) uluslararası öğrencilerin Türkiye’deki deneyimlerine ilişkin algılarının ortaya konulması amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmalarının sonuç bölümünde uluslararası öğrencilerin sınırlı da olsa bazı olumsuz bakış açıları olmasına karşın çoğunlukla kültür, çevre, yemek, dil ve insanlarla ilgili kendilerini rahat hissettiklerini ve Türkiye’deki insanları dost canlısı ve misafirperver olarak nitelendirdiklerini ifade etmişlerdir. Farklı şehirlerde gerçekleştirilen diğer çalışmalarda ise öğrencilerin büyük bölümü aldıkları eğitimden memnun olduklarını ifade etmişlerdir (Derman, 2010; Özkan ve Acar Güvendir, 2015; Şahin ve Demirtaş, 2014). Gerek bu çalışmada gerekse de söz konusu araştırmalarda yer alan uluslararası öğrencilerin Türkiye’ye göre daha az gelişmiş ülkelerden geliyor olmaları bu değerlendirmede etki etmiş olabilir.

Diğer yandan, sınırlı sayıda ifade edilse de bazı öğrencilerin uyum sorunları, ekonomik sorunlar ya da dil sorunlar vb. sorunlar yaşadıkları da görülmektedir. SETA’nın 2012 yılında Türkiye’deki uluslararası öğrenciler ile ilgili yayınlamış olduğu raporda uluslararası öğrencilerin Türkiye’den genel olarak memnun oldukları ancak kültürel farklılıktan kaynaklı sorunlar, dile bağlı sorunlar, konaklama, sağlık sigortası ve maddi sorunlar bağlamında sorun yaşadıklarına dair bulgular (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2012; Şimşek ve Bakır, 2016) bu çalışmada ortaya çıkan bu bulgu ile doğrudan örtüşmektedir. Araştırmanın bulgularını destekler nitelikte Yılmaz (2018)’in gerçekleştirdiği araştırmaya katılan uluslararası öğrenciler her ne kadar eğitim için Türkiye’yi tercih etmelerindeki en önemli faktörlerden birinin yaşam maliyetinin düşük olmasını belirtse de aynı öğrenciler karşılaştıkları en zorlayıcı durumun da yetersiz ekonomik kaynaklar, burs olanaklarının sınırlı olması, yarı zamanlı iş imkanlarının eksikliği gibi nedenlerden kaynaklanan ekonomik sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Ek olarak, Snoubar (2017) ve Başaran Alagöz ve Geçkil (2017) uluslararası öğrencilerin Türkçe bağlamında yaşadıkları dil yetersizlikleri nedeniyle sosyal ve kültürel yaşamda karşılaştıkları en önemli sorunun iletişim problemleri olduklarını rapor etmiştir. Diğer yandan dil yetersizliğinden dolayı Türk öğrencilerin uluslararası öğrenciler ile dalga geçmesi de onları kaygılandırmakta ve sosyal anlamda zor duruma sokmaktadır (Derman, 2010; Yardımcıoğlu, Beşel ve Savaşan, 2017).

Dil yetersizliğinden kaynaklanan sosyal ve psikolojik sorunlara ek olarak, çeşitli araştırmalarda (Başaran Alagöz ve Geçkil; 2017; Özkan ve Acar Güvendir, 2015; Şahin ve Demirtaş, 2014) uluslararası öğrencilerin dil yetersizliği nedeniyle yaşamış oldukları sorunların öğrencilerin akademik başarısını da olumsuz yönde etkilediğini saptanmıştır. İngiltere’de gerçekleştirilen bir araştırmada da öğrencilerin yeterli İngilizce’ye sahip olmaması önemli bir sorun olarak tespit edilmiş ve bu durumun pedagojik engeller yarattığı ifade edilmiştir (Mantzourani, Courtier, Davies ve Bean, 2015). Söz konusu çalışmada yer alan akademisyenler bunun önüne geçmek için çalışma kağıtları verme, çevrimiçi öğrenme yönetim sistemlerden faydalanma gibi önlemler aldıklarını ifade etmişler ve üniversite düzeyinde öğrencilere dil bağlamında açık erişimli destek sağlandığı ifade edilmiştir. Ancak mevcut çalışmada öğrenciler akademik zorluk yaşadıklarını ifade etmemişlerdir. Bununla birlikte, bu çalışmada doğrudan akademik başarı ile ilgili bir soru sorulmadığını da göz önünde bulundurmak gerekir. Bu çalışmada önemli bir sorun alanı olarak belirlenen ekonomik sorunlar da alanyazındaki çeşitli araştırmalarda ve raporlarda da saptanmıştır (Biçer, Çoban ve Bakır, 2014; Cevher, 2016; Çöllü ve Öztürk, 2007; Koçyiğit ve Erdem, 2015).

Sudan, Sırbistan, Irak, Doğu Türkistan, Cibuti ve Bangladeş ülkelerinden sadece birer Lübnan ve Afganistan’da ise ikişer katılımcı bulunmaktadır ve bu öğrencilerin tamamının olumlu metaforlar geliştirdiği görülmüştür. Diğer ülkelere katılan öğrenci sayılarıyla karşılaştırıldığında nispeten daha çok sayıda öğrencisi bulunan ülkeler arasında ise olumlu metafor belirten öğrencilerin oranının en yüksek olduğu ülkeler Somali, Suriye ve Türkmenistan iken sınırlı sayıda olumsuz metafor belirten öğrencilerin oranının en yüksek olduğu ülkeler ise Mısır, Yemen ve Azerbaycan’dır. Araştırmanın gerçekleştirildiği üniversitede öğrenimlerini sürdüren uluslararası öğrencilerin sayısı bağlamında Somali ve Suriye ve Türkmenistan ilk 5 sırada yer almaktadır. Bu bağlamda kendi ülkesinden sayıca fazla arkadaşına sahip olma durumu uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarını aşmalarına ve bu anlamda Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimine yükledikleri anlamın diğer ülkelere kıyasla daha olumlu olmasına neden olmuş olabilir. Farklı bir örnekleme gerçekleştirilen bir araştırmada (Yardımcıoğlu, Beşel ve Savaşan, 2017), uluslararası öğrencilerin zamanlarının büyük bölümlerini kendi memleketinden arkadaşları ile geçirdiklerinin saptanmış olması bulguyu desteklemektedir.

Suriyeli öğrencilerin Türkiye’de bulunma süreleri göz önüne alındığında diğer ülkelere gelen tüm öğrencilerden daha uzun bir süredir Türkiye’de bulunuyor olmaları, büyük bir çoğunluğunun aileleri ile birlikte Türkiye’de yaşıyor olmaları ve Türkçeyi öğrenmiş olmaları bu durumun ortaya çıkmasında rol oynamış olabileceği ifade edilebilir. Hohberger (2018) Suriyeli öğrencilerin Türkiye’de yükseköğrenime devam etme fırsatı sağlayan Türk hükümetinin açık kapı politikası, burs imkanlarının sağlanmış olması ve devlet üniversitelerinde ücretsiz eğitim alma imkanları gibi faktörler temelinde Türkiye’ye ve yükseköğretim olanaklarına bakış açılarının oldukça olumlu olduğunu bildirmektedir. Diğer taraftan Türkmenistan ile Türkiye arasındaki kültürel, tarihi, sosyal ve dilsel benzerliklerin ilgili öğrencilerin ürettikleri metaforlara daha çok olumlu anlamlar yüklemelerine neden olduğu ifade edilebilir. Karaoğlu (2007) uluslararası öğrenciler ile öğrenim gördükleri ülkeler arasında kültürel farklılıklar arttıkça uluslararası öğrencilerin bulundukları ülkelere adaptasyon süreçlerinin ve davranışının olumsuz bir biçimde etkilendiğini, kültürel benzerlikler arttıkça ise uluslararası öğrencilerin öğrenim gördükleri kültürü benimseme düzeylerinin arttığını vurgulamaktadır. Kiroğlu, Kesten ve Elma (2010) da Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerden kendi ülkeleri ve Türkiye’deki gelenek-göreneklerin birbirine çok benzemesinden ötürü öğrencilerin sorun yaşamadıklarını vurgulamışlardır. Son olarak Somalili öğrencilerin kendi ülkelerindeki sosyal koşulların, iç çatışmalardan kaynaklanan toplumsal sorunların ve ekonomik yetersizlikler göz önüne alındığında Türkiye’de bulundukları ortam ve üniversitede sunulan imkanlar öğrencilerin ifade ettikleri metaforların oldukça önemli bir bölümünün olumlu biçimde olmasının nedeni olarak değerlendirilebilir.

Metaforların olumlu ve olumsuz dağılımlarının kadın ve erkekler arasında önemli bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Cinsiyete göre farklılığın temel olarak nötr metafor kullanmada olduğu görülmektedir. Kadın ve erkeklerin olumlu metafor kullanma oranları neredeyse aynıdır. Olumsuz metaforlarda ortaya çıkan bu az düzeydeki fark ise erkeklerin nötr metafor kullanırken, kadınların nötr metafor kullanmamış olmaları ile açıklanabilir. Benzer şekilde olumlu metafor kullanım oranları bölüme göre de farklılık oluşturmamıştır. Mühendislik ve İngiliz dili ve edebiyatı bölümü yapısal olarak farklılık taşısa da olumlu algılar anlamında bir farklılık oluşmamıştır. Yine mühendislik öğrencilerinin nötr metaforları da kullandığı görülmüştür.

Diğer taraftan, Türkiye’ye yeni gelmiş uluslararası öğrencilerin ilk altı aydaki algılarının çoğunlukla olumlu olduğu ve hatta bu süre 12 aya yaklaştıkça olumlu algı oranının daha da arttığı görülmüştür. Bu bulgu öğrencilerin Türkiye’de bulundukları ilk yıl içerisinde daha fazla zaman geçirdikçe daha çok olumlu algılar geliştirdiğini göstermektedir. Ancak Türkiye’de bulunma süresi bir yıldan sonra arttıkça olumlu algıların oranında da düşmeler yaşanmaktadır. 3 yıl ve daha fazla süreyle Türkiye’de bulunan üniversite öğrencilerinin olumlu algı oranı önemli oranda düşmektedir. Sungur ve arkadaşları (2016) uluslararası öğrencilerin Türkiye’de bulunma süresinin üniversiteye adaptasyon süreci üstünde anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulgusunu rapor etmişlerdir. Buna göre, uluslararası öğrencilerden Türkiye’de bulunma süresi daha az olanların üniversiteye uyum bağlamında daha yüksek puan ortalamalarına sahip olduklarını ifade etmektedirler. Bu durumun ortaya çıkmasını tetikleyen nedenlerin uluslararası öğrencilerin Türkiye’de kalma süreleri arttıkça akademik yükümlülüklerinin artması, yaşanan şehirden sıkılma, memleketi özleme, mezuniyet yaklaştığı için iş bulma kaygıları gibi değişkenlerin de olumsuz biçimde farklılaşmasından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Son olarak, uluslararası öğrencilerin önerdikleri metaforları neden kullandıklarına ilişkin sahip oldukları algıların temelde “memnuniyet” ve “uyum sorunları” olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmüştür. Memnuniyet teması altında misafirperverlik ve yardımseverlik, kültürel benzerlik, Türkiye’ye karşı duyulan sevgi, rahat ve güvenli ortamda bulunma, Türkiye’nin imkanları ve yeni arkadaşlar edinme alt temaları bulunmaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular alanyazında yer alan kuramsal bilgiler ve benzer çalışmalarda elde edilen bulgularla önemli ölçüde örtüşmektedir. Bu bağlamda, Özoğlu ve diğerleri (2012), uluslararası öğrencilerin Türkiye’yi tercih etmelerine ilişkin nedenler arasında “Türkiye’deki üniversitelerde sunulan eğitimin, kendi ülkelerinde veya alternatif bölge ülkelerinde sunulana göre daha kaliteli olması” ve “Öğrencilerin kendilerini kültürel, dinî ya da etnik olarak Türkiye’ye yakın hissetmeleri” bulunduğunu ifade ederken, Günaydın (2012) uluslararası öğrencilerin geldikleri ülkeler ve Türkiye arasındaki tarihsel ve coğrafi bağların; kültür, tarih ve din bağlamındaki ortak noktaların, Türkiye’de sunulan eğitimin kalitesinin ileri düzeyde olmasının, Türkiye’nin ekonomik gücünün ve Türk yardımseverliğinin, Türklere ve Türk kültürüne duyulan sempatinin, uluslararası öğrencilerin tercihlerinde önemli motivasyon kaynaklarından olduğunu vurgulamaktadır. Özkan & Güvendir (2015) ise yaptıkları çalışmada uluslararası öğrencilerin, akademisyenler ve okul arkadaşlarıyla olan ilişkilerinin yanı sıra üniversitedeki akademik ve sosyal yaşam bağlamında oldukça memnun olduklarını rapor etmiştir. Diğer taraftan mevcut çalışmada uyum sorunları teması altında yabancılık ve uyum sağlayamama, dil sorunu, ekonomik zorluk, kültürel farklılık, akademik zorluk ve memlekete özlem alt temaları bulunmaktadır. Şahin ve Demirtaş (2014) ailelerinden uzakta farklı bir çevreye uyum sağlamaya çalışma sürecinin, yeni arkadaşlar bulma ve kendi kültüründen farklı kültürel ortamda bulunma ve farklı kültürel öğelerle karşılaşma durumunun uluslararası öğrenciler tarafından için önemli sorun alanları olarak görüldüğünü ifade ederken; Otrar ve diğerleri (2002); Özoğlu ve diğerleri (2012) ve Alyılmaz ve diğerleri (2015) ekonomik sorunların; Özkan ve Güvendir (2015) dil yetersizliğinden kaynaklı olarak dersi anlamama, konuşulan dili anlamama, ekonomik sorunların ve insanların ön yargısının; Sungur (2016) insanlarla yaşadıkları iletişim sorunlarının; Kırdoğlu ve diğerleri (2010) ve

Özçetin (2013) sosyo kültüre uyum bağlamında hissedilen yalnızlık, çekingenlik, uyumsuzluk ve kültürel şok gibi yaşanan psikolojik sorunların uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları en önemli sorunlar olduklarını ifade etmişlerdir. Araştırma bulguları ve alanyazında erişilen bulgulardan hareketle uluslararası öğrencilerin memnuniyet alanları ve karşılaştıkları sorunlar bağlamında yaşadıkları şehirler ve öğrenim gördükleri üniversitelerden bağımsız olarak benzerlikler taşıdıkları ifade edilebilir.

Sonuç

Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaya yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada çok farklı ülkelerden Türkiye’ye gelmiş olan 93 öğrenciden veri toplanmıştır. Toplanan veriler olumlu, olumsuz ve nötr kategorilerine ayrılmış, bu kategorilerin cinsiyet, gelinen ülke, yaş, bölüm ve Türkiye’de bulunma süresi değişkenlerine göre dağılımı incelenmiş ve son olarak metaforların gerekçeleri incelenerek temalar ve alt temalar oluşturulmuştur. Bu yolla uluslararası öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimine yönelik algıları ve bu algıların değişkenlere göre nasıl farklılaştığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Öğrencilerden elde edilen metaforların analizi sonucunda, öğrencilerin büyük bir bölümünün Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimine yönelik olumlu algılar geliştirdiği, bu durumun temel etkenlerinin ise kültürel benzerlik ve insanların yardımseverliği olduğu, ancak yine de bazı öğrencilerin uyum sorunları, ekonomik sorunlar ya da dil sorunları gibi nedenlerden dolayı olumsuz algılar geliştirdiği görülmüştür. Somali, Suriye ve Türkmenistan gibi araştırmanın gerçekleştirildiği üniversitede çok sayıda öğrencisi bulunan ülkelere gelen katılımcıların daha çok olumlu metaforlar geliştirdiği ve bunun da kendi ülkesinden sayıca fazla arkadaşına sahip olma durumu uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarını aşmalarına ve bu anlamda Türkiye’de uluslararası öğrenci olma deneyimine yükledikleri anlamın diğer ülkelere kıyasla daha olumlu olmasına bağlanabileceği düşünülmüştür. Diğer yandan uluslararası öğrencilerin algılarının çalışma kapsamında yer alan bölümler ve cinsiyet bağlamında farklılaşmadığı da ortaya çıkmıştır. Türkiye’ye yeni gelmiş uluslararası öğrencilerin ilk altı aydaki algılarının çoğunlukla olumlu olduğu ve hatta bu süre 12 aya yaklaştıkça olumlu algı oranının daha da arttığı ancak bir yıldan sonraki süreçte olumsuz algıların artış göstermeye başladığı saptanmıştır.

Elde edilen verilerin son dönemde Türkiye’nin yaşadığı bir gerçeklik olan hızlı uluslararasılaşma süreci bağlamında uygulayıcılar ve karar vericiler için önemli bir kaynak olacağı düşünülmektedir. Uluslararası öğrencilerin olumlu algılarının desteklenmesi ve olumsuz algılarının ise giderilmesi için öğrencilerinin algılarını metaforlar yoluyla ve özellikle kendilerini rahat hissettikleri dilde ifade etmeleri ve bu ifadelerin bu çalışma yoluyla sunulmuş olmasının alanyazına katkı sağladığı düşünülmektedir. Bu bulguların Türkiye’deki uluslararası öğrencilerin deneyimlerine ilişkin önemli sonuçlar ortaya çıkardığı ve elde edilen bulguların gerek araştırmacılar gerekse de uygulayıcılar ve karar vericiler için yol gösterici olacağı beklenmektedir.

Öneriler

Araştırmada uluslararası öğrenciler tarafından üretilen metaforlardan yola çıkarak ulaşılan bulgular doğrultusunda öğrencilerin Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaya yönelik olumsuz algılarının azaltılması ve ortadan kaldırılmasına dönük olarak üniversiteler; muhtarlık, belediye ve valilik gibi yerel yönetimden sorumlu kurum ve kuruluşlar ile yerelde ve ulusal düzeyde sorumluluk üstlenen diğer paydaş kurumlar tarafından uluslararası öğrencilere sunulan hizmetler, olanaklar ile öğrencilerin hizmete erişim süreçleri bağlamında gözden geçirme ve yeniden düzenleme çalışmaları başlatılabilir. Bu araştırma kapsamında öğrencilerin olumsuz algılarının daha çok ekonomik sorunlar, uyum sorunları ve dil sorunları olduğu belirlenmiştir. Uluslararası öğrencilerin ülkeye ilk geldiğinde etkili bir Türkçe eğitimi ve oryantasyon sürecinden geçirilmesi uygun olacaktır. Yine

ekonomik sorun yaşayan uluslararası öğrencilerin belirlenerek gerekli çözümler üretilmesi bir gereklilik halini almaktadır. Bu kapsamda burs programlarının, kısmi çalışma olanaklarının yerel ve ulusal kurumlar ile işbirliği içinde yürütülmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada uluslararası öğrencilerin Türkiye’de bulunma süresi 1 yılı aştığında olumsuz algılarda artış yaşandığı görülmüştür. Bu nedenle uluslararası öğrencilere verilen oryantasyon eğitimlerinin tek başına yeterli olmadığı, izleme çalışmalarının yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu öğrencilerin belirli aralıklarla ilgili ofislere davet edilerek sorunlarının belirlenmesi ve akademik, sosyal veya psikolojik destek sağlanması uygun olacaktır. Yine üniversiteler bağlamında yapılacak benzer çalışmalar ile hangi ülkelerden gelen öğrencilerin daha çok olumsuz algılara sahip oldukları belirlenerek bu öğrencilere ait öğrenci toplulukları ya da yardım dernekleri vb. oluşumlar ile iş birliği içinde çözüm arayışlarına gidilebilir.

Bu araştırma Türkiye’de nüfus, coğrafi büyüklük bakımından küçük ölçekli olarak değerlendirilebilecek olan fakat öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı bakımından ise Türkiye ortalamasının önemli ölçüde üstünde olan bir şehirde 2007 sonrasında kurulan bir devlet üniversitesinde gerçekleştirilmiştir. Aynı araştırma büyükşehirlerde yer alan devlet, vakıf ve özel üniversitelerde farklı bölümlerde öğrenimlerini sürdüren uluslararası öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilip bu bireylerin de metaforlar aracılığıyla Türkiye’de uluslararası öğrenci olmaya yönelik algıları farklı değişkenler de ele alınarak belirlenebilir. Böylece yaşanan şehir, öğrenim görülen üniversite ve sunulan olanaklar bağlamında farklılıklar arz eden değişkenler ve farklı bireysel özellikler dikkate alınarak elde edilecek bulgular benzerlikler ve farklılıklar anlamında karşılaştırılabilir. Uluslararası öğrencilerin öğrenim gördükleri ülkelerde öğrenci olmaya yönelik algılarının belirlenmesi amacıyla bir ölçek geliştirme ya da var olan ölçme araçlarına yönelik olarak ölçek uyarlama çalışması yapılarak, nicel araştırmalar gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Abaslı, K. ve Akman, Y. (2018). Türkiye’deki uluslararası öğrencilerin çok kültürlü eğitime ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(1), 211-220.
- Altbach, P. G. ve Knight, J. (2007). The internationalization of higher education: Motivations and realities. *Journal of Studies in International Education*, 11(3-4), 290-305.
- Alyılmaz, S., Biçer, N., & Çoban, İ. (2015). Atatürk üniversitesi’nde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçe ve Türkiye’ye yönelik görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4(1), 328-338.
- Arkalı Olcay, G., ve Nasır, V. A. (2016). Internationalization in Higher Education: A look at the years 1999-2013 from the perspectives of the countries with the most international students and Turkey. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(3), 288-297.
- Başaran Alagöz, A. ve Geçkil, T. (2017). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin sorunlarının incelenmesi: Konya ili örneği. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 20(4), 278-284.
- Biçer, N., Çoban, İ. ve Bakır, S. (2014). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin karşılaştığı sorunlar: Atatürk Üniversitesi örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(29), 125-135.
- Castro, P.; Woodin, J. A.; Lundgren, U. ve Byram, M. (2016). Student mobility and internationalisation in higher education: perspectives from practitioners. *Language and Intercultural Communication*, 16(3), 418-436.

- Cevher, E. (2016). Yükseköğretimde uluslararası öğrenci hareketliliği ve memnuniyeti. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 7(22), 337-349.
- Çetinsaya, G. (2014). *Büyüme, kalite, uluslararasılaşma: Türkiye yükseköğretimi için bir yol haritası*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi Müdürlüğü.
- Çöllü, E. F. ve Öztürk, Y. E. (2007). Türk cumhuriyetleri, Türk ve akraba topluluklarından Türkiye'ye yüksek öğrenim görmek amacıyla gelen öğrencilerin uyum ve iletişim sorunları (Konya Selçuk Üniversitesi örneği). *Journal of Azerbaijani Studies*, 223-239.
- Derman, S. (2010). Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye Türkçesi öğreniminde karşılaştıkları sorunlar. *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 29(29), 227-247.
- Erdoğan, A. (2013). *Türk yükseköğretiminin yeniden yapılanma çalışmaları: Küresel eğilimler ve uluslararasılaşma çerçevesinde değerlendirmeler*. Ankara: Stratejik Düşünce Enstitüsü Yayınları.
- Erişti, B., Polat, M. ve Erdem, C. (2018). Yükseköğretimde uluslararasılaşma: Uluslararası öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ders veren öğretim elemanlarının öğretim sürecinde yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Journal of HistoryCultureand Art Research*, 7(2), 352-375.
- Günaydın, A. (2012). Niçin Türkiye? Türkiye burslusu uluslararası öğrencilerin niyet mektuplarında Türkiye algısı: ODTÜ ve Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri örneği. Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Ankara: Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı.
- Kılıçlar, A., Sarı, Y. ve Seçilmiş, C. (2012). Türk dünyasından gelen öğrencilerin yaşadıkları sorunların akademik başarılarına etkisi: Turizm öğrencileri örneği. *Bilig*, 61, 157-172.
- Kıroğlu, K., Kesten, A. ve Elma, C. (2010). Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyal-kültürel ve ekonomik sorunları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 26-39.
- Knight, J. (2008). *Higher education in turmoil: The changing world of internationalization*. Taipei: Sense Publishers.
- Knight, J. ve De Wit, H. (1995). Strategies for internationalization of higher education: historical and conceptual perspectives. H. De Wit (Ed) *Strategies for internationalization of higher education: A comparative study of Australia, Canada, Europe and the USA* içinde (ss. 5-32). Amsterdam.
- Koçyiğit, M. ve Erdem, C. (2015). Türkiye'de uluslararası öğrenci olmak: Üniversite öğrencilerinin sorun, beklenti ve önerileri. *International Students Symposium Bildiri Kitabı*, Nisan 2016 (s. 213-227). Harf Yayınları: Yıldırım Beyazıt Üniversitesi.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (1982). *Metaphorswelfareby*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Mantzourani, E., Courtier, N., Davies, S. ve Bean, G. (2015). Perceptions of faculty in healthcare and social sciences on teaching international students. *Currents in PharmacyTeachingand Learning*, 7, 635-644.
- Newby, P. (2014). *Researchmethods for education*. Abingdon: Routledge
- Odabaşı, Y. (2006). Değişimin ve dönüşümün aracı olarak girişimci üniversite. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1(1), 87-104.

- Otrar, M., Ekşi, H., Dilmaç, B., ve Şirin, A. (2002). Türkiye’de öğrenim gören türk ve akraba topluluk öğrencilerinin stres kaynakları, başa çıkma tarzları ile ruh sağlığı arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(2), 473-506.
- Özçetin, S. (2013). Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını Etkileyen Etmenler. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Özkan, G. ve Acar Güvendir, M. (2015). Uluslararası öğrencilerin yaşam durumları: Kırklareli ve Trakya üniversiteleri örneği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 174-190.
- Özoğlu, M., Gür, B. ve Coşkun, İ. (2012). *Küresel eğilimler ışığında Türkiye’de uluslararası öğrenciler*. Ankara: Seta Yayınları.
- Pike, G. (2012). From internationalism to internationalization: The illusion of a global community in higher education. *Journal of Social Science Education*, 11(3), 133-149.
- Sungur M. A., Şahin, M., Can, G., Şahin, M. F., Duman, K., Pektaş, B., Doğan, S., Alkan, A. Ö., ve Onuk, H. (2016). Düzce üniversitesinde yükseköğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin yaşam doyumları ve sosyal uyumlarını etkileyen faktörler. *Düzce Üni. Sağlık Bilimleri Enst. Dergisi*, 6(2), 101-109.
- Şahin, M. ve Demirtaş, H. (2014). Üniversitelerde yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarı düzeyleri, yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Milli Eğitim*, 204, 88-113.
- Şimşek, B. ve Bakır, S. (2016). Uluslararası öğrenci hareketliliği ve Atatürk Üniversitesinin uluslararasılaşma süreci. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 55, 509-542.
- Teichler, U. (2010). The manyforms of internationalisation. Smolarczyk, R. (Ed.), *Going International: HRK Conference on Internationalisation Strategies* içinde. Bonn: Hochschulrektorenkonferenz, Beiträge zur Hochschulpolitik.
- Yardımcıoğlu, F., Beşel, F. ve Savaşan, F. (2017). Uluslararası öğrencilerin sosyo-ekonomik problemleri ve çözüm önerileri (Sakarya Üniversitesi örneği). *Akademik İncelemeler Dergisi*, 12(1), 203-254.